

**Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка**

Міністерство освіти і науки України

***РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В РУСЛІ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ***

ПОЛТАВА – 2023

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Полтавська академія неперервної освіти імені М.В. Остроградського
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Уманський державний університет імені Павла Тичини
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Криворізький державний педагогічний університет
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В РУСЛІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

*Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри теорії і методики
технологічної освіти Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка
29 вересня 2023 року*

Полтава – 2023

УДК

УДК 373.5.016:62/64]:37.014.3

Р64

Розвиток технологічної освітньої галузі в руслі Нової української школи: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (29 вересня 2023 року) / За заг. ред. проф. В.П. Титаренко, А.Ю. Цини; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, каф. теорії і методики технологічної освіти. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2023. 515 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка містяться науково-методичні статті, в яких висвітлені: теорія і практика реформування Нової української школи; продукування інноваційних ідей та цінностей в умовах сучасної освітньої практики; інноваційні досягнення у сфері технологічної освітньої галузі; пропаганда цінностей вітчизняної технологічної освіти засобами просвітницької комунікації; регіональні проблеми та перспективи сучасної технологічної освіти; творчий внесок наукових шкіл, учених та працівників шкіл у розвиток сучасної технологічної освіти.

Розраховано на науковців, докторантів, аспірантів, викладачів і студентів навчальних закладів системи освіти та культури різних рівнів акредитації.

УДК

УДК 373.5.016:62/64]:37.014.3

Р64

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань несуть автори статей.

© Колектив авторів, 2023

© ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2023

ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗЗСО ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КУЛЬТУРНОГО НАДБАННЯ УКРАЇНИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Бурдун В.В.

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка», м. Полтава

У Законі України «Про освіту» вказано, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору [1].

У навчальній програмі з трудового навчання для ЗЗСО навчальних закладів 5 – 9 класів 2017 р. очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів згруповано за трьома компонентами: знаннєвим, діяльнісним і ціннісним [2].

Саме формуванню в учнів ЗЗСО ціннісного ставлення до культурного надбання українського народу на уроках технологій і присвячене наше дослідження.

Під цінностями ми розуміємо будь-які матеріальні або духовні явища, які мають значення для людини чи суспільства, заради яких вона діє, витрачає сили, час, гроші, здоров'я тощо, заради яких вона живе.

Свідомість людини включає не лише знання, але й переживання того, що має значення для людини у силу відношення до її потреб, інтересів тощо.

У програмі «Трудове навчання для загальноосвітніх навчальних закладів 5 – 9 класів» 2017 року і модельних програмах 2021 р. вже чітко прописаний ціннісний компонент у вигляді ставлення учнів до різних явищ. Особливу роль у ціннісному компоненті відіграє ціннісне ставлення до культурного надбання українського народу.

Особистісна орієнтація сучасної освіти передбачає прилучення молодої людини до культурного надбання нашої нації, до творчої діяльності, що є основою духовного розвитку особистості.

На уроках технологій вчитель має можливість впливати на внутрішній світ учнів, виховувати патріотичні й національні цінності, та водночас розвивати творчі здібності. Крім того, вчитель технологій має безліч можливостей для формування свідомих громадян України, які знають і поважають історію, традиції та звичаї народу, та прагнуть до збереження культурного надбання народу.

Україна має багату історію розвитку на своїй території різноманітних народних промислів, таких як: вишивка, писанкарство, гончарство, килимарство, ткацтво тощо.

Також наша країна відома декоративним розписом: Косівським на Івано-Франківщині, Опішнянським – Полтавщині та Петриківським – Дніпропетровщині.

Звернення до традицій українського народу найдоцільніше простежується у проєктній діяльності, що дозволяє всебічно дослідити те чи інше культурне надбання народу, долучитися до її створення та збереження.

Проєктування виробів з використанням українських національних традицій:

- допомагає активізувати процес виховання національної свідомості здобувачів освіти;
- передбачає формування національних та загальнолюдських цінностей;
- дозволяє формувати творчий, культурний досвід учня шляхом звернення до національної культури й історії;
- сприяє формуванню у підростаючого покоління високих моральних і естетичних якостей, духовності, поваги до народної творчості.

Для культурного самовираження здобувачів освіти можна запропонувати творчі проєкти оберегової символіки, цікаві короткі екскурси в історію, етнографію, відвідування музеїв, зустрічі з народними майстрами, перегляд фільмів тощо.

Формування національної свідомості досягається й через дослідження та виготовлення патріотичних сувенірів, а саме оберегів. Адже наші пращури вірили, що справжні обереги українського народу дарують силу, захищають від зла, допомагають у справах та допомагають мандрівникам цілими і неушкодженими повернутися додому.

Це твори мистецтва, у які кожен здобувач освіти вкладає частинку своєї душі, переплітає із доброзичливими побажаннями конкретній людині, нашим захисникам, рідним тощо.

Звернення до народних мотивів стимулює розвиток учнів як носіїв культури, адже так відбувається закріплення в їх уяві чітких канонів, які існували або існують нині.

У обрядовій творчості здобувачі освіти розвивають свій естетичний смак. Наприклад, розмальовування писанок передбачає знання великої кількості традиційних візерунків, яким діти навчаються від старшого покоління. Під час експериментів з барвниками вивчається рослинний світ і його специфіка.

Звернення до української кухні дозволяє дослідити історію страв, різноманіття рецептів за регіонами, а відтак зберігати технології приготування страв, звичаїв, використовуючи традиційні інгредієнти, інструменти, посуд тощо.

Культурна спадщина України об'єднує людей зі всіх регіонів країни, допомагає закладати у прийдешні покоління паростки добра, виховувати шанобливе ставлення до нашого культурного надбання. Народ, який дбає про свою самобутність, ідентифікацію через традиції, дбає про себе і про свою державу. Україна багатонаціональна країна і наше розмаїття, яке говорить про кількість самобутніх етнічних груп, зрештою доповнює одну велику розмаїту українську традицію.

Звернемо також увагу на тому, що учнів на уроках технологій необхідно знайомити не тільки з історією народних промислів, які були поширені в Україні, а й з промислами, які притаманні у сучасній Україні.

Таким чином, можна зазначити, що звернення до народної культури забезпечує становлення свідомого громадянина, патріота держави, що має високий естетичний та духовний розвиток.

Список використаних джерел

1. Закони України «Про освіту».
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

2. Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 клас. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-5-9/56126/>

національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (м. Глухів)

Бохонько Євген Олександрович, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету (м. Хмельницький)

Бреус Павло Анатолійович, студент Глухівського НПУ імені О. Довженка (м. Глухів)

Бурдун Віктор Васильович, кандидат педагогічних наук, доцент завідувач кафедри технологій виробництва і професійної освіти «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Полтава)

Бут Інна Володимирівна, студентка факультету технологій та дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка (м. Полтава)

Бутенко Володимир Григорович, доктор педагогічних наук, професор, директор НДУ естетичної освіти (м.Херсон)

Варданія Олена Олександрівна, вчитель образотворчого мистецтва і художньої культури, Науковий лицей № 3 Полтавської міської ради (м. Полтава)

Вейкша Ярослав Костянтинович, студент Глухівського НПУ імені О. Довженка (м. Глухів)

Вікторова Поліна Євгенівна, аспірантка кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка (м. Полтава)

Вовк Богдан Іванович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені О. Довженка (м. Глухів)

Волошина Ганна Євгенівна, учитель – методист, вчитель технологій, трудового навчання та креслення Кременчуцький лицей № 30 «Олімп» імені Н.М. Шевченко Кременчуцької міської ради Кременчуцького району Полтавської області (м.Кременчук)

Гаврищак Г.Р., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри сфери обслуговування, технологій та охорони праці Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (м. Тернопіль)

Оріх В. В. ЄДНІСТЬ СІМ'Ї ТА ШКОЛИ У РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	142
Хребтов О. Р. ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛИ	146
Близнюк М.М. ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРАКТИКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ	149
Молчанов П.О. РОЗВИТОК НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ КОМПЮТЕРНИХ ПРОГРАМ ДЛЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ	155
Стрельников В. Ю. РОЗВИТОК НАВИЧОК ФАСИЛІТАТОРА У ПЕДАГОГІВ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ	158
Бурдун В.В. ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ЗСО ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО КУЛЬТУРНОГО НАДБАННЯ УКРАЇНИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ	162
Марушак О.В. ІНТЕГРАЦІЯ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ЗНАННЯ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	165
Лебедик Л. В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ПЕДАГОГІВ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	171
Гусак Н.В. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	175
Шевель Б. О. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ	180
Вовк Б.І. ІННОВАЦІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРАКТИКИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	183
Савчук О.П. ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ДО БЕЗПЕЧНОЇ МАЙБУТНЬОЇ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	186
Щирбул О.М., Кадуков Д.В. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНОЛОГІЙ ХУДОЖНЬОЇ ОБРОБКИ ДЕРЕВИНИ	190
Гев О. М., Цісарук І. В. З ДОСВІДУ РОБОТИ ІЗ УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ У 5 КЛАСІ	193
Козирод О. Г. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	197
Цвілик С.Д., Никитюк Д.В. ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМА CANVA ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ ЗАСІБ В НАВЧАННІ ТЕХНОЛОГІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАНН	201
Шимкова І.В., Кирилук В. В. РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ УЧНІВ ЧЕРЕЗ НАВЧАННЯ НАРОДНОЇ ВИШИВКИ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРОЄКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	205
Гаврищак Г.Р., Сокотов Ю.В.	